



DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE*

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

A KERESZTYÉN EGYHÁZAK ÉS A MAI VALÓSÁG

Részlet BARTH KÁROLYnak az angol rádióban tartott előadásából 1946 végéről

A világban nyilvánvalóan a rendetlenség uralkodik. De hát vajjon a keresztyén egyházak rendben vannak-é?

Hogyha én valamelyik országban tagja volnék a kormánynak, vagy valamelyik párt vezetőségének, vagy talán valamelyik vezető politikai lap szerkesztőségének, akkor én teljes erőmmel azon dolgoznám, hogy az illető ország keresztyén egyházai egyszer teljes eréllyel és a nagy nyilvánosság előtt állíttassanak oda ez elé a kérdés elé. Az egyházakat ugyanis egyszer már meg kellene kérdezni: mi az oka annak, hogy ti nem álltok elő sokkal, de sokkal nyomatékosabban és hathatósabban azzal a mondanivalótokkal, ami ránk vonatkoznék? Miért van az, hogy ti nem úgy beszéltek, hogy mi kénytelenek legyünk törődni veletek és hallgatni rátok? Mi azt szeretnők látni, hogyha ti sokkal kevésbé aggodalmaskodók, sokkal bátrabbak volnátok. Minekünk nagyon is sokszor az a benyomásunk, hogy ti tulajdonképpen — ki tudja mitől? — félték. Olyan kevés tiszta keresztyén döntést, olyan kevés kötelező erejű keresztyén állásfoglalást látunk, amelyeknek jelentősége volna ránk nézve. Oly sokszor látunk benneteket valamiféle semleges középállásponton, oly sokszor vesszük észre nálatok azt a hajlandóságot is, hogy pusztán merő óvatosságból — vagy talán éppen a kellő óvatosság híján! — megint csak a helytelen oldalra álljatok. Hányszor látjuk, hogy elkésve állotok ki, vagyis akkor, amikor ez már olcsó mulatság, amikor nem jár többé kockázattal, amikor minden jóra való ember már amúgy is azon a nézeten van, amelyet ti azután keresztyén szólásokkal szépen megáldotok. Oly ritkán látunk benneteket az ár ellen üszni. És azután olyan kevés derű és öröm árad belőletek. Az, amivel a figyelmünket magatokra vonjátok, rendszerint nem más, mint egy idősebb — s talán soha igazi fiatal-ságot nem is látott — nemzedéknek a panaszkodása és a vádaskodása; nem más, mint egy, a mai valóságot nem is igen értő külön csoportnak külön érdeke. A ti levegőtökben nem lélezkik szabadabban az ember. Mert az ember tinálatok is csak a törvény, a világnézet, az elvek és a követelmények levegőjét szívja, nem pedig az életét. És mi nem tudunk szabadulni attól a kínos benyomástól, hogy titeket alapjában véve jobban érdekeli a saját magatok dolga, mint az, ami állítástok szerint a szíveteken van: az Isten dicsősége és az ember üdvössége. Éppen e miatt nem is tudtok ti imponálni minekünk, akik mások vagyunk, mint ti, nem tudtok meggyőzni bennünket, nem tudtok segíteni rajtunk. Ami hangsúlyt ti adtok az általatok hirdett üzenetek,

azzal azt a mi számunkra nem tudjátok pozitív módon fontossá tenni, sőt még figyelmet érdemlővé sem. A ti mostani nyelveteken ti nem tudtok minekünk semmi újat mondani: semmi olyat, amit nem tudnánk már nélkülölni is, mégpedig jobban! Azután halljuk az igényeiteket s az ígéreteiteket és elgondolkozunk azon, mi jelentőségük lehet a ma valósága számára. De nem tudjuk megállapítani, hogy ezeket az igényeket és ígéreteket igazolná az, amit ti ma nekünk nyújthattok. Jertek csak újra holnap, de jertek *másképpen*, mint ahogyan ma vagytok, ha azt akarjátok, hogy a ma valóságában komolyan vegyünk benneteket!

Ez az, amit a világ részéről egyszer már igen nyíltan meg kellene mondani a keresztyén egyházaknak, amelyek olyan jól meg tudják állapítani és le tudják festeni a *világ* hibáit.

Igaz, hogy amennyiben volna mégis némi igazságtalanság, mert hiszen ma széles e világon mindenféle vannak az egyházakban olyan egyének, sőt egész csoportok is, akik és amelyek már régóta a jobbik végén fogták meg a dolgot s már régóta egyebet sem csinálnak, mint hogy azt mondogatják: mi magunk, keresztyén egyházak, nem vagyunk rendben, tehát legelőször minekünk magunknak kell megint rendbe-teszünk. Vagyis először minekünk magunknak kell megint megtanulnunk *hinni* azt, amit mondunk s amiről azt állítjuk, hogy hisszük is — minekünk magunknak kell megint megtanulnunk *megállani* a mellett, amit hiszünk — és meg kell tanulnunk azt is, hogy ismét az *legyünk*, aminek mondjuk magunkat. Csak *ez után* és csak *ez által* igazolhatjuk azt az igényt, amelyet hangoztatni szoktunk, és tölthetjük be azt a feladatkört, amely a valóság mai világában minket illet meg. Ha azt akarjuk, hogy a világ előtt visszanyerjük elvesztett hitelünket, akkor először mi magunk kell, hogy rábizzuk magunkat — sokkal teljesebben, mint eddig — arra az igazi valóságra, amelyet ismerünk és amelyről beszélni szoktunk. Tehát először minekünk magunknak kell lennünk sokkal keresztyénebbekké, azaz a Krisztusról szóló örömmüzenetnek sokkal gyermekibb lelkű és sokkal hívebb hordozóivá és hirdetőivé.

Hiszen csakugyan vannak magában az egyházban is olyan hangok, amelyek éppen ezeket már régóta elmondották az egyháznak. Csakhogy ezek a hangok mindenütt kisebbségben vannak, mindenütt az ellenzék képviselik a keresztyén egyházakban. És körülbelül nincs a világon olyan politikai diplomácia, amelyik

* Ennek a számnak a szerkesztéséért Dr. Ferenczy Károly felel.

a saját kisebbségét és ellenzékét olyan művészi módon tudná kezelni és olyan elegánsan tudná ártalmatlanná tenni, mint az egyházi többségek és az egyházi kormányzatok diplomáciája: azoké, akik mitsem akarnak tudni arról a kérdéstről, amelyet magának az egyház mellé kell odaszegezni. Tehát az, hogyha a világ az egyházakat a fentebbi módon szólítaná meg, azért nem jelentene rájuk nézve mégsem igazságtalanságot, mert az egyházak *egészben véve, a hivatalos megjelenési formáikban* még egyáltalán nem adják jelét annak, mintha őket mellbevágták volna a fenti kérdések. Ez Genf egyházáról éppen úgy áll, mint Róma egyházáról, a németországi egyházról épügy, mint a szövetséges országok egyházáról. Az egyházak bizony még ez után a világháború után is legjobb esetben csak bizonyos restauráció folyamatába érkeztek meg, de még nem jutottak el a reformációig, amelyre pedig olyan rettenetesen nagy szükségük van.

A mai világvalóságban tehát a helyzet úgy áll, hogy az ember nem vállalkozhatik minden további nélkül arra, hogy az egyházak mellett kiálljon. Ma nem lehet az egyházakról úgy beszélni, mintha ők volnának — a zsoltárossal szólva — azok a hegyek, ahonnan nekünk segítségünk jó. Viszont természetesen nem lehet és nem szabad beszélni az egyházak *ellen* sem: hiszen az egyházakra bízott üzenet önmagában véve megcáfolhatatlan és nélkülözhetetlen, s az valóban kimond-

hatatlan nagy segítséget jelentene az egész világ számára, hogyha megadnák nekik, hogy ezzel az üzenettel jobban sáfárkodjanak. Ellenben rá lehet és rá kell mutatni arra a megújulásra, arra a reformációra, amelyre a keresztyén egyházak mind rászorulnak, de amelyre határozottan képesek is. Bizonyos, hogy ennek a megújulásnak és reformációnak belülről is kell jönnie: ne a kevesek ügye legyen magukban az egyházakban sem, hanem a sokaké. Nekem azonban vannak bizonyos kételyeim abban a tekintetben, vajjon emberileg szólva — győzhet-e és sikerülhet-e ez a megújulás és reformáció, hogyha nem érzik és nem látják be a szükségességét *kívülről* is, hogyha nem kapnak az egyházak kívülről is segítséget — úgy, amint a 16. században történt — energikus felriasztással, sőt talán beavatkozással is. Az egyházak felelősséget hordoznak a világegyetért, de viszont a világnak is van felelőssége azért, hogy az egyházak csakugyan azok-é, amiknek magukat mondják, és azt adják-é a világnak, amiről állítják, hogy adják. Miért engedi meg a világ az egyházaknak, hogy véka alá rejtsek világosságukat, amelyre a világnak szüksége van? Nem járna rosszul a világ, hogyha ezt az egyházaknak nem engedné meg nagyon sokáig.

(A „Kirchenblatt für die reformierte Schweiz“ 1946 december 5-i számából.)

I R O D A L O M

Dr. Fónyad Dezső: Ki a felebarátom? Budapest, 1947. 48 lap. Ára: 3 forint.

A Soli Deo Gloria diákszövetség adta ki és terjeszti Fónyad Dezső könyvét, amely az irgalmas samaritánus történetét dolgozza fel 14 magyarzatban. Nem prédikációs-kötet, nem is evangélizáció, nem tudományos exegézis, hanem ezeknek a vonásoknak a megléte mellett bibliamagyarzat meglepően elevenen, sok problémát felölélően, a mai embernek a mai ember nyelvén szólva. Néhol más témákat is fölölél, mint a textus, de mindig igeszerű. Nemesak igehirdetők, de a gyülekezeti munkások és az ifjúság is igen nagy haszonnal olvashatja ez értékes könyvet.

Sz. G.

Otto Bruder: Lebendige Gemeinden. Dokumente über den Aufbau der Einzelgemeinden in den Kirchen der letzten zehn Jahre. (Ecclesia Militans, II. köt.). Az Ökumenikus Egyháztanács kiadványa, Gotthelf-Verlag, Zürich, 1946. 4^o, 230 lap.

Az 1939—1945. évek közt eltelt időszak a világ protestáns népei és egyházaik számára kemény próbatételek kora volt. Háború, megszállás, ostrom, a hadfelszerelés túlfeszített munkálatai, deportálások és internálások, légitámadások — a sátáni kézben vergődő világ örületének — ki tudná elsorolni, még ilyen — szörnyűségei jelzik ezeknek az éveknél egyes fázisait. De Krisztus Egyháza mindenütt boldogan tesz biznyságot arról, hogy az Egyház Ura nyúlt bele életébe, mert nem akarta, hogy a reformáció egyháza továbbra is a deformáció végzetes és kárhóztos lejtőjén zuhanjanak alá. Az lett most minden kétséget kizáróan világossá — az ébredő lelkek számára sokszor vakító fényvel —, hogy az Egyház életében már régóta: tartó megalkuvások, „hitetlenekkel felemás igá-

ban élesek“ (II. Kor. 6: 14.) kora helyett új, tiszta útra kell térnünk, s ennek az útnak az irányjelzője az *élő gyülekezet*. Amerika, Belgium, Dánia, Franciaország, Hollandia, Nagybritannia (Anglia és Skócia), Németország, Norvégia, Svájc, Svédország, a missziós területek közül a Bázeli Misszió (Agogo, Kamerun, Togo stb.) protestáns gyülekezetei szólnak hozzánk a dokumentumok során, s tesznek biznyságot gyülekezeti vezetők, hivatalos egyházi szervek és a tudományos theologia képviselőinek nyilatkozataiban az *élő gyülekezet* építése körül szerzett tapasztalataikról, adnak életből vett, életre szóló tanácsokat és mutatnak rá az Egyház Ura előtt való mély megalázkodással a multnak a jelenben folytatódó és kísérő bűneire, hogy a jövő helyes útját egyenes-
sék.

Valóságos tanulmányút a könyv alapos átolvasása. Az ismertetéssel úgy járunk, mintha a közélről való elmélyedő szemlélődésre érdemes tájrészeket száguldó gépkocsival robognánk át. Hadd legyen hát szempontunk az igazán „szent önzés“: időzzünk egy-egy pillanatra azoknál a pontoknál, amelyek a mi megújulni készülő és megújulásra annyira rászorult magyar református egyházunknak kiváltképpen hasznos mondanivalót tartogatnak. Hiszen „mindenkinek haszonra adatik a Léleknek kijelentése“ (I. Kor. 12: 7).

Egy megkapó képpel vezeti be a szerző a dokumentumgyűjteményt. A Biblia korok turistatérképévé terül ki előttünk, s Isten fényzórája mindig az a szakaszt világítja meg a sötétben vesző útnak, amelyen éppen tovább akarja vezetni Egyházát. Ez ma az I. Kor. 12: 27.: „Ti pedig a Krisztus teste vagytok és tagjai rész szerint.“ Elszigetelt egyének önző keresztyénsége helyett fel kell fedoznunk ma újra a *gyülekezetet*, ecclesiát, Istennek a sötétség birodalmából kiváltott, megváltott népét. Az Ecclesia Militans képével élve: a keresztyén ember Krisztus testéről leválva olyan, mint a csapattestétől elszakadt katona: fegyverei megvannak, de magára maradván a harcra képtelen.

A következő fejezet az Egyház válságos

helyzetét állítja elénk a jelenben. Egyenes folytatása ez annak a fordulatnak, amit szociális és szellemi életünkben a *gép* bevonulása okozott: két hatalmas erőtevézője pedig az *iparkapitalizmus* a kiszákmányolt munkássággal szemben és a nagyhatalmakat véres háborúkban egymás ellen üszítő, a gyarmati népeket pedig rabszolgáorba taszító *imperializmus*. Az egyház helyzete azért vált kritikussá, mert kitért a problémák elől, és nem tudott útmutató lenni az egyetlen lehetséges kollektivitás: a Krisztusban való szeretetközösség felé. Élete tanaival meghasonlott, igehirdetését megbéklyózta, támadó szelleme kiégett, lelkészeiben egy mulandó társadalmi osztályhoz bilincselte magát: szörnyű, de kétségbejítően igaz képe ez a mai idők egyházának. A dokumentumokból pedig az tűnik ki, hogy az egyház látszatéletet él, külső statisztikai ruhája még alig rongyolódik, de belül érzi a bajt (Svájc). Ha igazi gyülekezet volnánk, akkor nem kellene tétován jobbra-balra tekintgetnünk, hogy mit szólnak mások a szociális problémákról, hanem megválnánk a magunk követeléseit. Riadótt fű: az egyház nem teheti meg, hogy csak harangozzon, s várja, míg az emberek helyébe jönnek. Utána kell mennie az embereknek! S mindegy egyetlen mód van: *élő gyülekezetek megépítése*. Mert a gyülekezet az egyháztest sejtje: ha a sejt beteg, az egész test az.

A harmadik fejezet kérdése: hogyan keletkezik Krisztus gyülekezete. Egyetlen lehetséges felelete: nem ember műve, hanem a Szentlélek munkája. Deportáló, internáló és hadifogoly-táborokból, a világ minden részéből jövő megható beszámolóok szinte egyhangú biznysága ez: a közös sors közösségalkotó hatására kezdik a lelkek nyilvántartani egymást, összegyűlnek az Ige körül, istentiszteleti és bibliatanulmányozó közösségek alakulnak, népesednek, míg végül gyülekezetté kristályosodnak, lelkészi vagy „laikus“ vezetéssel. Megható gondoskodása Istennek: egy háború borzalmaiban kell a Léleknek megtanítania az embert mindarra, ami itt van előtte az írott Igében, de amiről oly végzetesen elfeledkezett.

A negyedik fejezet a gyülekezetalkotásra vonatkozó javaslatokat és programokat tartalmaz. A legfőbb követelmény a *laikus elem aktivizálása*. (A „laikus” szó magyarázatával Brunner egy cikke külön foglalkozik, itt jobb híján mindvégig használatos.) Csak így alakulhat ki a megmerevedett vagy stagnáló egyházban létkető élet. A nyilatkozatokban is az válik világossá, hogy az ez iránt való vágy mindenütt él a gyülekezetekben: Németországban a Hitvalló Egyház lelkészeinek eltávolítása, Franciaországban a lelkészhiány kényszerít is erre. De más egyházak is ebben látják az élő gyülekezetté épülés garanciáját. Egybehangzóan intenek a dokumentumok arra, hogy *szervezeti reformokkal* nem érhetünk célt: ha nincs „új bor” — üres marad az „új tömlő”. Kiténik, hogy az *egyetemes papság* reformátori elvének komoly újjáértelmezésére van szükség. Ez pedig csak úgy történhetik, ha az egyház minden egyes tagjában felébred a *felelősségtudat*. Gyakorlati tanácsadás tekintetében némelyik gyülekezet odáig megy, hogy *Protestáns Actio* szervezését sürgeti, amely az egyház szolgálatában állana, de nem lenne azonos azzal. Feladatköre: ifjúsági, szociális, családi munka, hivatáskérdések, hetilap és publikációk, nevelés és iskola (Le Christianisme du XX-me siècle, 1943).

Az V. fejezet a gyülekezetépítés gyakorlati megvalósításával foglalkozik. Elsősorban az *Isten Igéjéhez való visszalérést* hangoztatja, ennek következményei pedig: igehirdetésünk megújulása (az igehirdetés exorcizmus, Krisztusprédikáció, „politikai” prédikáció is, a sákramentumokkal kell szervesen kapcsolódnia a kegyelem elfogadására), a bibliai munka és a keresztyén oktatás (itt látható igen szépen, hogy a letűnt államtalizmus milyen erőteljes keresztyén totalizmusra tanította a német egyházat, s az ifjúságra támasztott államigény hogyan ébresztette fel az ifjúság iránt való egyházi felelősséget), komoly imádság-élet s liturgikus reform: az istentiszteletet alkalmassá kell tenni a gyülekezetépítés céljának elérésére. A második pont a *laikusok aktivizálása*. Ez ú. n. gyülekezeti sejtek és testvériségek (svájci csoportmozgalom, német Berneucheni Kör, francia Protestáns Harmadik Rend, Les Veilleurs — az órállók — skót Iona-munkaközösség) alakítása. Hangsúlyozza valamennyi dokumentum, hogy ez az egyetlen módja a konvencionális rendszer elkerülésének, de ez az egyetlen lehetőség arra is, hogy — különösen nagy, túlnépesedett gyülekezetekben — a személyes kapcsolat ápolásával friss élet pezsdüljön. A laikusok másik mozgósítási módja a *laikus szolgálatok* (presbiter, diakonus, diakonissza, gyülekezeti testvér stb.) lelki értelmezése az I. Kor. 12. és a Cselekedetek Könyve szellemében. A lelkészképzés reformja itt-ott egészen égetőnek mutatkozik, a gyakorlati élet szellemében való nevelés irányában. A presbiteri szolgálattal kapcsolatosan szinte türelmetlen eréllyel hangoztatják a nyilatkozatok, hogy ez nem adminisztratív munka, hanem lelki szolgálat: amit nem kell feltétlenül a lelkésznek személyesen végeznie, ezt a laikus elem vegye kezébe, különben a lelképásztor menthetetlenül factotummá válik, s a lelki irányítást kiejti a kezéből. Arra is kiterjed egyes gyülekezetek figyelme, hogy az énekvezér, sőt az egyházi hivatalnok is csak úgy végezheti megfelelően a munkáját, ha nemcsak jó keresztyén, de az illető gyülekezet tagja is. Egészen különös, megszívlelendő irányt mutat itt a *lektori* tiszt szervezése. A laikusnak nevezett szolgálatban kétféle ágat különböztetnek meg: a presbiterek stb. igehirdetői szolgálata (mert van ilyen!)

nem jelenti azt, hogy más hivatásokról lemondanak. Ellenben vannak olyan laikusok, akik theologiai végzettség híján is hivatva érzik magukat igehirdetői szolgálat végzésére. Ezeket a német és francia gyülekezetekben lelkész hiányában gyülekezetvezetéssel is megbízzák, „felolvasó”, sőt önálló igehirdetésre is felhatalmazást kapnak. A francia reformátusság egyenesen követeli, hogy ezeket megfelelő előképzés után „alsóbbrendű” lelkészi szolgálatra intézményesen „ordinálják”, a lelképásztorhiány leküzdésére. A *teljes gyülekezet aktivizálása*-val kapcsolatban a család és szomszédság körében végzendő, a férfi és női, valamint az ifjúsági munka és a lelkigondozás alapvonalai bontakoznak ki. A *lelkigondozásról* az tűnik ki, hogy azért maradt meddő az utóbbi korszakban, mert az egyéni lelket elszigetelte, s így legfeljebb annyit ért el, hogy átsegítette úgy-ahogy a mindennapi nyomorúságon. De aktivitásra csak akkor vezethet, ha rámutat arra, hogy a megtérés a gyülekezetbe való beletagolódást jelent, s így a szenvedés is egészen más értelmet kap (Filipp. 1:12). Végül elmaradhatatlan része a gyülekezetépítő munkának az *elidegenedett megkeresettek megragadása*. Az evangélikáció erre irányuló módjának meghatározó jelentkezési formáiról számolnak be a dokumentumok. (Az angol hadiipari munkások szálláshelyein, a Chislehurst-i sziklaóvóhelyen végzett istentiszteleti és szeretetszolgálat, a földalatti vasút alagútjában történt jellegzetes „Tube Evangelism”, a hadseregben és a gyári munkások között folytatott evangélikáló munka, a film és a rádió bevonása.)

A VI. fejezet az egyház etikai válságáról és funkciójáról beszél. Itt már a szűziesen elzárkózó keresztyén „agapé” nem tud írásban megnyilatkozni. Inkább az alapelveket állítja hátulra a szerző: 1. A keresztyének egymás iránt való szeretete legyen kifelé ható erő az egyház megdőlő középkori hatalmi bázisa helyett. 2. A gyülekezetek tagjai így tudják megtalálni helyüket a szociális és politikai életben: nem vonulhatnak el a világból, de nincsenek kötve hozzá. A keresztyén szabadság teszi lehetővé nekik, hogy azokkal is szeretetben éljenek, akik nem tartoznak a Krisztus testébe. Nem alapvető beavatkozást vár ez tőlük a politikai és szociális kérdésekben, csak azt, hogy a maguk helyén a gyülekezetben Krisztustól kapott szeretetet sugározzák tovább. Erre vár a világ, s ne vessük ellene azt, hogy a „gátlás nélküli” szeretet anarchiába visz. Lássuk meg: e kor borzalmas gátlásai ezért következtek be, mert Krisztus egyházának tagjai nem merték vállalni a szeretet szent „kockázatát”: gonoszért jóval fizetni, áldani azokat, akik őket átkozták. Helyette a „polgári biztonság” hazug bálványát állították fel és imádták. Küzdenünk kell a pogányság előretörő szelleme ellen, rést kell törnünk a világ vadonában! De csak a krisztusi parancs szellemében: „keresztyén pártok” alkíttatása nem lehet eszköz a cél szolgálásában (Holland református egyház belmissziói bizottsága, 1943 márc.).

A VII. záró fejezet, oikumenikus távlatot nyit meg, s ma, az oikumenikus munka kezdetén, megállapítja, hogy ami egyenként a gyülekezetben történik, annak az egyes egyházak és denominációk közt világviszonylatban is be kell következnie. Nem a hitvallási keretek megszűntetésével, hiszen ezek az igazság (bár a bűn megrontotta igazság) érdekében vannak, és a Lélek munkái bennünk; hanem Krisztus teste egységének tudatát kell a gyakorlatba átültetni. Így alkothatunk egységes frontot pogányság és újpogányság ellen.

Azzal a megjegyzéssel tesszük le a könyvet, hogy a magyar református egyház egyetlen utalás formájában sem szerepel a gyűjteményben. Szeretnők azonban hinni: ha innen most ki is maradt, az oikumenikus ébredés, az egyetemes megújulás mozgalmából az életben nem fog kimaradni — megismervén mindazt, „amik néki az ő békességére valók”, megismervén „meglátogatásának idejét” (Luk. 19:42., 44/b.), hogy be ne teljék rajta Krisztus jövődőlésének másik része. (Luk. 19:43—44/a.)

Dr. Varga Zsigmond.

H Í R E K

A püspök szeptember 1-től kezdve átveszi hivatala vezetését. Szabadságát csak annyiban folytatja, hogy október 1-ig igehirdetési és hasonló szolgálatokat sem helyben, sem vidéken nem vállal. Fogadó napjai és órái: kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken 9-től 12 óráig.

Az iskolai év a múlt számban közölték szerint kezdődik, tehát a Rendtartásban előírt időben.

Az alsószaboles-hajdúvidéki egyházmegye leánykonferenciája Vámospérségen volt. 14 gyülekezetből többszáz leány jött össze. Nyírmártonfalváról 150-nél többen vettek részt. A befejező úrvacsoraszta, melyen csaknem ezren vettek részt, elfelejtethetetlen élmény marad. Áldott szolgálatokat végeztek: Dr. Ferenczy Károlyné, Molnár Zoltánné, Balla Árpádné, Siposs Károlyné, Dr. Ferenczy Károly, Balla Árpád, Kiss József, Tamás Ferenc, Szabó Gábor.

Pályázat színművekre. A Tiszántúli Református Egyházkerületi Nőszövetség irodalmi pályázatot hirdet színművekre, a következő feltételekkel.

1. Egyfelvonásos színmű gyermekek számára, melyet gyermekek adhatnak elő. A mű tárgya lehet bibliai történetfeldolgozás, vagy történelmi esemény dramatizálása, vagy szabad költői lelemény kidolgozása, mesejáték, daljáték, vígjáték, dráma formájában. Tartalmilag a követelmény az, hogy a mű megfeleljen az evangéliumi szellem, a keresztyén erkölcsi életeszmeny és a szociális igazság kívánalmainak. Csak eredeti és művészi értékű alkotás részesülhet pályadíjban. A pályadíj 300 Ft. Fenntartjuk azt a jogot, hogy a pályadíjat nem nyert, de érdemes műveket egyenként száz forinttal teljes tulajdonjoggal megvegyük.

2. Egyfelvonásos színmű, melyet ifjak vagy felnőttek adhatnak elő. A feltételek mindenben azonosak az előbbivel.

3. Egész estét betöltő, legalább háromfelvonásos színmű, mely műfajilag lehet vígjáték, dráma, történelmi vagy társadalmi színmű, esetleg énekes, zenés részekkel is. Az előbbieket tartalmi követelményei hangsúlyozottan kötelezők. Az eredetiség és a művészi érték szintén nélkülözhetetlen. A pályadíj 1000 (Egyszer) forint. Ez a pályadíj megoszthatatlan, azonban fenntartjuk a jogot, hogy a pályadíjat nem nyert, de érdemes művek teljes tulajdonjogát egyenként 250 (Kettőszázötven) forintért megvegyük.

A pályaműveket gépirással, a lapoknak csak egyik oldalára gépelve, ívalakban és bekötve, lapszámozva, jelígyes levéllel és jelígyes ellátva kell beadni a Tiszántúli Református Egyházkerületi Nőszövetség elnökségéhez (Debrecen, Kálvin-tér 17.).

Pályázati határidő az 1. és 2. alattira 1947 november 1., a 3. alattira 1947 december 1. Később érkezett pályázatot nem veszünk figyelembe.

A pályadíjnyertes és jutalmazott művek teljesen és véglegesen a Tiszántúli Református Egyházkerületi Nőszövetség tulajdonát fogják képezni, azokat a nevezett tulajdonos kinyomtatva vagy más módon sokszorosítva forgalomba hozhatja, terjeszthet, árusíthatja. A művek színpadokkal, filmszínházakkal szemben kéziratoknak számítanak, általuk elő nem adhatók, más nyelvekre való lefordításuk és kiadásuk szintén a tulajdonos jogkörébe tartozik.

A műveket vasárnapi iskolák, református ifjúsági egyesületek, szövetségek, nőszövetségek, általában egyházi alakulatok és végül műkedvelők előadhatják, azonban az előadások után a tulajdonos által megállapítandó méltányos díjat tartoznak fizetni a Nőszövetség egyházkerületi céljai javára, elsősorban a művek jutalmazási, megvételi és sokszorosítási költségeinek megtérítésére.

A Nőszövetség gondoskodik a pályaműveknek egyházi, mint irodalmi szempontból való szakzerű és tárgyilagos megbírájáról s e célból a bírálóbizottságba elismert szakembereket fog felkérni.

Mivel a színműveket népi gyűlekezetek számára és népi szereplők is elő fogják adni, sőt valószínűleg többségükben ez a közönség és ezek a szereplők fogják igényelni, a pályázókat felkérjük, hogy a művek közérthetőségét, a nyelv és stílus egyszerűségét, világosságát, a díszletek könnyű előállíthatóságát s általában a technikai szükségletek leegyszerűsítését szíveskedjenek szemük előtt tartani, anélkül, hogy ezzel a művészi érdeket megkárosítsanak.

Magános lelkész- vagy tanítóözvegy lakást és házvezetést teljes ellátást kaphat. Érdeklődni lehet Debrecen, Eötvös-utca 26. szám alatt.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A Tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2494—1947. szám.

TÁRGY: Igazgatók és tanárok kinevezése.

KÖRLEVÉL

közép- és középfokú iskoláink igazgató-ságaihoz.

A Konvent 5108—1947. sz. a. kelt leirata szerint az általános, közép- és középfokú iskolai tanítók, tanárok számára 16 fokozatból álló fizetési státus (nevelői státus) létesült.

A státus XV. (tizenötödik) fokozatába csak olyan igazgatók és tanárok juthatnak be kinevezés útján, akik az állami tisztviselői rendszerű V. fizetési osztályban legalább 3 évet töltöttek. A kinevezést állami hatóság (minisztérium, minisztertanács, államfő) eszközli.

Felhívom közép- és középfokú iskoláink igazgatóinak figyelmét, hogy mindazok az igazgatók és tanárok, akik az állami tisztviselői rendszerű V. (ötödik) fizetési osztályban legalább 3 (három) évet eltöltöttek, a püspöki hivatal útján kérhetik a nevelői státus XV. (tizenötödik) fokozatába történő kinevezésüket.

Debrecen, 1947 augusztus 26.

Ferenczy Károly,
püspök-h.,
e. ker. főjegyző.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki Hivatal) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 50 fillér mely a Debreceni Protestáns Lap D. 503,237. számú csekkzámláján küldendő be.

Békési református gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet a gimnáziummal kapcsolatos általános iskolánál egy mennyiségű tan és két nyelv szakos (magyar és latin, német, vagy francia) *rendes tanári* állásra. A megválasztott tanár a gimnáziumi tagozatban is tanít. Fizetés a gimnáziumi tanárokéval azonos. Pályázhatnak protestáns vallású férfiak és nők. Pályázati határidő megjelenés után két hét.

A **békéssámsóni református egyház** pályázatot hirdet 21 napi határidővel *II. sz. tanítói* állásra. Fizetés, lakbér, köteleesség: törvényszerű; férfiak és nők is pályázhatnak.

A **debreceni Református Kollégium Gimnáziuma** pályázatot hirdet a megüresedett gimnáziumi altiszt-állás betöltésére. A szükséges iratokkal felszerelt pályázatot szeptember hó 10-ig küldendők be a Gimnázium Igazgatósága címére.

A **debreceni református Kollégium tanítóképzőintézetében** és liceumában egy pedagógia-filozófia szakos és egy mennyiségű tantermészetan szakos *rendes tanári* állásra, valamint ugyanennek az intézetnek a gyakorlóiskolájában egy gyakorlóiskolai *tanítói* állásra pályázni lehet tanítóképzőintézeti fentnevezett szakos tanári képesítéssel, illetőleg a gyakorlóiskolában gyakorlóiskolai tanítói, középiskolai, illetőleg polgári iskolai tanári oklevéllel. Pályázati határidő a megjelenés idejétől számított két hét. Pályázatokat a tanítóképzőintézet igazgatóságának címezve: Debrecen, Református Kollégiumba kell küldeni.

Fényeslitke Református Iskolaszéke pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *II. sz. tanítói* állásra. Pályázhatnak férfiak és nők.

Gyűgye református iskolaszéke 21 napos határidővel pályázatot hirdet hadifogságban levő kántortanítója helyettesítésére. Fizetés törvényszerű.

A **gyulavári református egyházközség** iskolaszéke 15 napos határidővel pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett központi *II. sz. kántortanítói*, átválasztás esetén újraválasztás esetén *I. sz. tanítói* állásra. Helyi javadalom 50 értékegység. Újraválasztás esetén újraválasztás esetén *I. sz. tanítói* állásra. Helyi javadalom 50 értékegység. Állás azonnal elfoglalandó. Bemutatkozás kötelező.

Hajdúszoboszló református iskolaszéke pályázatot hirdet az átválasztás folytán megüresedett Aranyseg-tanyai *férfitanítói* állásra. Pályázati határidő 21 nap. Állás azonnal elfoglalandó.

A **kisújszállási Református Gimnázium Fenntartótestülete** pályázatot hirdet a gimnáziummal kapcsolatos általános iskolájában újonnan létesített egy természetrajz-vegytani és egy ének-zene szakos *tanári* állásra. Pályázhatnak középiskolai képesítésű református, illetve protestáns vallású tanárok. A szabályszerűen felszerelt kérvények 1947 szeptember 15-ig nyújthatók be a gimnázium igazgatóságánál. A miniszter utólagos jóváhagyása mellett betöltésre kerül egy altiszt-állás is.

Református vallású pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényüket szeptember 15-ig nyújtsák be az igazgatósághoz.

Mátészalka református egyház iskolaszéke pályázatot hirdet az Újfaluassy tanyai *férfitanítói* állásra. Természetbeni lakás, 10%-os helyi fizetés, határidő 21 nap.

A **pápai Református Főiskola Igazgatótanácsa** pályázatot hirdet a theologiai akadémián megüresedett 1. öszövetségi, 2. újszövetségi kötelessége a tanszék óráinak ellátása, javadalmára nézve pedig a dunántúli református egyházkerület által 294—1942. sz. alatt elfogadott szabályrendelet (1944-ben kiadott egyházkerületi szabályrendeletgyűjteményben a 18. sz. szabályrendelet) az irányadó. A fenntartótestület kiköti, hogy megfelelő pályázat esetén is mind a két tanszék esetleg helyettes vagy óraadó tanárral tölthető. Kellően felszerelt pályázati kérvényeket 1947. évi szeptember hó 7. napjáig a pápai Református Theológiai Akadémia Igazgatóságához kell beküldeni.

Ramocsháza iskolaszéke pályázatot hirdet a lemondással megüresedett *II. sz. tanítói (női)* állásra. Fizetés törvényes. Lelkészi Hivatal, Ramocsháza (Szabolcs megye).

A **sonkádi református egyházközség** 21 napos határidővel pályázatot hirdet két-tanéros iskolájához a *kántortanítói* állásra. Helyi javadalom 41 értékegység.

A **szeghalmi református Szigeti Endre mezőgazdasági középiskola Igazgatótanácsa** pályázatot hirdet a megüresedésben levő *kereszténytanári* állás betöltésére. Fizetés törvényes. Állás azonnal elfoglalandó.

A **szeghalmi református egyház** 15 napi határidővel pályázatot hirdet 3 *katonahelyettes* és 1 *helyettes tanítói* állásra. Pályázhatnak férfiak és nők, fizetés törvényes. Pályázatok: Református Egyház, Szeghalom címre küldendők.

A **szatmári református egyházmegeye** tulajdonát képező s Tyúkodon működő Szatmári Népfőiskola pályázatot hirdet a szervezés alatt álló nevelői állásra. Nevelőnek elfogad az iskola az ifjúsági vagy népfőiskolai munkában már jártas, lehetőleg nőtlen (jelenleg csak nőtlen embernek tud az iskola lakást biztosítani) lelkészt, tanárt, vagy tanítót. Köteleesség: Internátusi felügyelet s a népfőiskola szellemi és nevelői munkájában való részvétel. Az állást nov. 1-én kell elfoglalni. Fizetés: Államsegélyből. Pályázni lehet szeptember 15-ig. A kérvényt és mellékleteket (oklevél, vagy oklevélmátsolat, működési bizonyítvány) a Szatmári Népfőiskola igazgatósága címre, Tyúkodra, kell küldeni.

A **tiszasszöllősi református egyház VK miniszteri jóváhagyástól feltételezetten** pályázatot hirdet a megüresedett első (*kántortanítói*) és negyedik (*tanítói, kántorhelyettes*) állásra. Pályázati határidő 21 nap. Első állás helyi javadalma 40 értékegység. Negyedik állás helyi javadalma 40% lakbérrel. Államsegély.

IV. számú állásra nők is pályázhatnak. Kérvények tiszasszöllősi református lelkészi hivatalba küldendők.

A **törökszentmiklósi református egyház** pályázatot hirdet a *19. sz. általános iskolai nyelvszakos* állásra. Pályázhatnak angol, vagy német, vagy orosz szakos gimnáziumi, polgári iskolai tanárok, vagy nyelvtanításra képesített tanítók. Pályázati határidő 21 nap. Pályázat Református Iskolaszék, Törökszentmiklós címre küldendő.